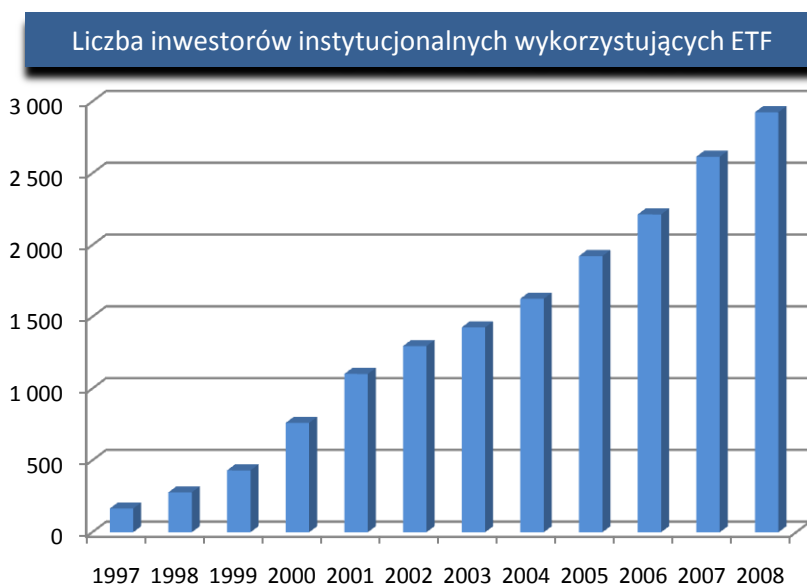

Inwestorzy instytucjonalni na rynku ETF w 2008 roku

Według raportu „*Annual review of institutional users of ETFs in 2008*” opracowanego przez Barclays Global Investors przy współpracy z Thomson Reuters zaangażowanie inwestorów instytucjonalnych¹ w fundusze typu ETF okazało się w 2008 roku rekordowe. W minionym roku 2926 spośród 37441 badanych inwestorów instytucjonalnych zarządzających aktywami o wartości prawie 16,5 bln USD zadeklarowało, iż wykorzystywali w swoich inwestycjach fundusze ETF. Na koniec 2008 r. instrumenty te w swoich portfelach posiadało 2499 podmiotów instytucjonalnych.

W minionym roku liczba podmiotów instytucjonalnych zaangażowanych na rynku ETF wzrosła w porównaniu z rokiem 2007 o 310 (11,9%). Choć nominalnie był to mniejszy przyrost od rekordowego wyniku zanotowanego w 2007 roku (402), to i tak okazał się on lepszy od rezultatów z lat 2002-2006. W minionych 11 latach liczba instytucji stosujących ETF wzrosła o 1673%, co oznacza średnią roczną stopę wzrostu na poziomie 29,9%. Nadal jednak wartość współczynnika penetracji (relacja liczby instytucji inwestujących w ETF do wszystkich badanych instytucji) pozostaje na niskim poziomie (6,7%).

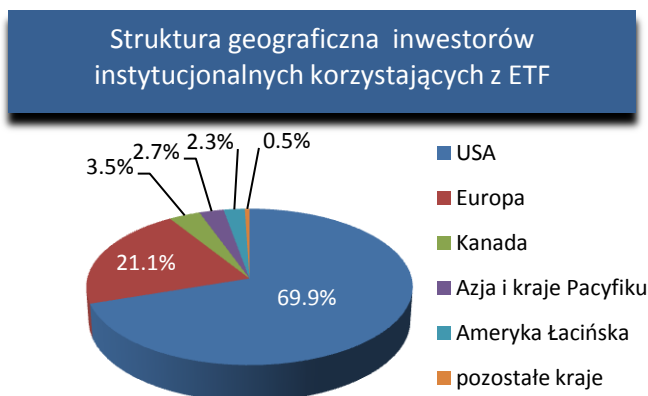
Źródło: www.etf.com.pl na podstawie danych Barclays Global Investors

Za wzrost ten w 85 procentach odpowiada rynek Stanów Zjednoczonych – w 2008 roku liczba tamtejszych podmiotów instytucjonalnych wykorzystujących ETF wzrosła o 264 przekraczając po raz pierwszy w historii poziom dwóch tysięcy (2045). Niewielki wpływ na ubiegłoroczny wynik miały kraje Azji i Pacyfiku (liczba inwestorów instytucjonalnych stosujących ETF zwiększyła się tam o 19 do 79 – był

¹ Grupa ta obejmuje: podmioty zarządzające aktywami (w tym przede wszystkim doradców inwestycyjnych – instytucje zarządzające aktywami klientów indywidualnych i instytucji (*investment advisors*), fundusze hedgingowe, banki i trusty, fundusze private equity, fundusze venture capital, fundusze emerytalne, firmy ubezpieczeniowe i fundacje), firmy brokerskie oraz podmioty strategiczne (*strategic entities*) (przedsiębiorstwa, spółki holdingowe oraz agencje rządowe).

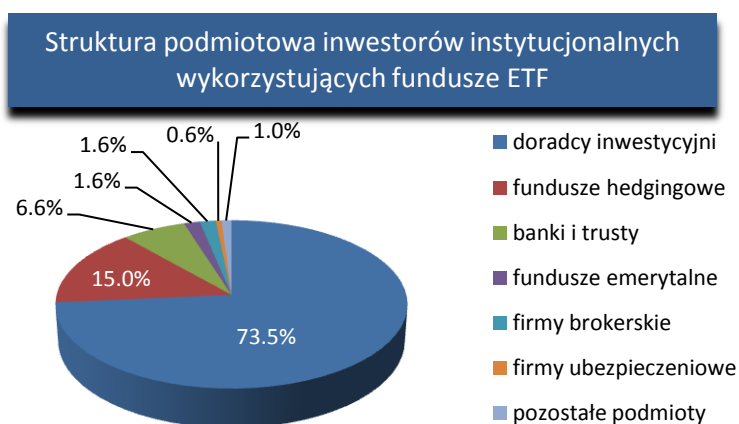
to jednak największy wzrost w ujęciu procentowym – o 32%), państwa Ameryki Łacińskiej (wzrost o 11 do 68), kraje europejskie (wzrost o 10 do 618) i Kanada (wzrost o 6 do 101).

Analizując strukturę geograficzną zaangażowania podmiotów instytucjonalnych w fundusze ETF, dominującą pozycję pod tym względem utrzymują Stany Zjednoczone, których udział na koniec 2008 roku sięgnął 69,9% (wzrost o 1,8 pkt. proc. w porównaniu z końcem 2007 r.). Drugim obszarem, gdzie inwestorzy instytucjonalni najczęściej wykorzystują ETF, jest Europa (21,1%), choć udział krajów Starego Kontynentu zmniejszył się w porównaniu z rokiem 2007 o 2,1 pkt. proc.; udziały pozostałych regionów nie przekraczają 4 procent.

Źródło: www.etf.com.pl na podstawie danych Barclays Global Investors

Największą grupą podmiotów wykorzystujących fundusze ETF w swoich strategiach inwestycyjnych w 2008 r. byli doradcy inwestycyjni (*investment advisors*). Stanowili oni blisko $\frac{3}{4}$ (73,5%) ogółu inwestorów instytucjonalnych korzystających z ETF (2152 podmioty). Instrumenty te cieszyły się również sporym zainteresowaniem funduszy hedgingowych (438 podmiotów – 15,0%) oraz banków i trustów (193 podmioty – 6,6%). Udział pozostałych inwestorów instytucjonalnych w całkowitej liczbie podmiotów wykorzystujących fundusze ETF w polityce inwestycyjnej nie przekraczał 2 proc.

Źródło: www.etf.com.pl na podstawie danych Barclays Global Investors

Analiza podmiotowa zaangażowania inwestorów instytucjonalnych na rynku ETF w końcu 2008 r. wskazuje ponadto, że podmiotami, które najczęściej (wśród badanej grupy ponad 37 tysięcy firm) decydowały się zainwestować swoje kapitały w ETF były fundusze na życie i dożycie (*endowment funds*) (8 spośród 17, czyli 47,1%), doradcy inwestycyjni (41,6%), fundusze hedgingowe (34,6%), banki i trusty (32,0%) oraz firmy brokerskie (31,5%). Stosunkowo największą część posiadanych aktywów postanowiły ulokować w tych instrumentach finansowych firmy brokerskie (86,9 mld USD spośród 338,2 mld USD, czyli 25,7%) oraz fundusze na życie i dożycie (15,8%). W przypadku pozostałych analizowanych podmiotów jedynie fundusze hedgingowe oraz banki i trusty ulokowały w ETF zauważalną część swoich aktywów (odpowiednio 4,1% i 3,8%), natomiast w innych instytucjach wskaźnik ten nie przekroczył 2 procent.

Ogółem inwestorzy instytucjonalni ulokowali w końcu 2008 roku w ETF 274,2 mld USD, co stanowiło zaledwie 1,7% zgromadzonych przez nie aktywów ogółem. Fundusze ETF nie są zatem jeszcze istotną częścią portfeli inwestycyjnych podmiotów instytucjonalnych, choć w przypadku niektórych z nich (takich jak wymienione powyżej firmy brokerskie i fundusze na życie i dożycie) stanowią już stosunkowo ważny element ich aktywów. Patrząc natomiast z perspektywy rynku exchange-traded funds rola jaką odgrywają inwestorzy instytucjonalni jest znacząca – zgromadzili blisko 40 procent (38,6 proc.) całkowitego kapitału ulokowanego w końcu ubiegłego roku w tych instrumentach finansowych.

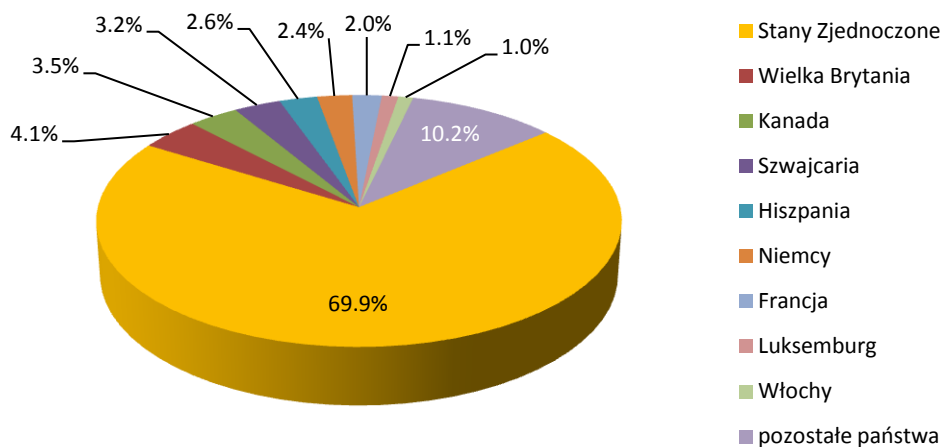
Wśród 2499 inwestorów instytucjonalnych, którzy posiadali w końcu 2008 r. w portfelach inwestycyjnych fundusze ETF, przeważały małe podmioty – zarządzające aktywami o wartości do 100 mln USD (686 firm) lub od 100 mln do 250 mln USD (535 firm) (ogółem było to 48,9% wszystkich podmiotów inwestujących w ETF). Mimo znaczącej liczebności, firmy takie stosunkowo najrzadziej decydowały się na wykorzystywanie ETF – dotyczyło to zwłaszcza pierwszej z wymienionych grup podmiotów (o aktywach poniżej 100 mln USD), wśród których jedynie 2,2% przebadanych firm posiadało w aktywach fundusze ETF. Również łączna wartość aktywów zaangażowanych w ETF przez podmioty zarządzające aktywami o wartości do 250 mln USD była znikoma – wynosiła ona na koniec ubiegłego roku 16,45 mld USD, co stanowiło zaledwie 6,0% całkowitych aktywów inwestorów instytucjonalnych ulokowanych w ETF.

Zupełnie odmiennie przedstawiała się natomiast charakterystyka zaangażowania na rynku ETF największych podmiotów. Liczba tych, które wykorzystywały ETF i zarządzały aktywami o wartości od 20 mld USD do 50 mld USD lub o wartości przekraczającej 50 mld USD, była względnie niewielka (odpowiednio 84 i 28 instytucji), jednak stanowiły one zdecydowaną większość zbadanych firm w danej kategorii (odpowiednio 74,3% i 71,8%). Oznacza to, że właśnie najwięksi inwestorzy instytucjonalni najchętniej decydowali się włączyć do swoich portfeli fundusze ETF. W rezultacie również wartość zgromadzonych przez największe podmioty aktywów ulokowanych w tych instrumentach (w sumie 138,06 mld USD) odpowiadała za połowę (50,4%) wszystkich środków zaangażowanych w ETF, jakimi w końcu 2008 r. dysponowali inwestorzy instytucjonalni.

Analiza struktury geograficznej zaangażowania inwestorów instytucjonalnych w fundusze ETF potwierdza dominującą pozycję, jaką w tym (i nie tylko w tym) segmencie rynku finansowego posiadają Stany Zjednoczone. W całym 2008 roku aż 2045 podmiotów instytucjonalnych inwestujących w ETF pochodziło z tego kraju, co stanowiło blisko 70 proc. ogółu inwestorów instytucjonalnych na świecie

zaangażowanych na tym rynku. Wśród pozostałych krajów, w których inwestorzy instytucjonalni inwestują w fundusze ETF, wymienić należy przede wszystkim: Wielką Brytanię (4,1%), Kanadę (3,5%), Szwajcarię (3,2%), Hiszpanię (2,6%) oraz Niemcy (2,4%). Ogółem, według danych na koniec 2008 roku, inwestorzy instytucjonalni lokujący aktywa w exchange-traded funds pochodzili z 42 krajów i terytoriów zależnych (o trzy więcej niż rok wcześniej). W gronie tym znalazła się także Polska – według danych Barclays Global Investors i Thomson Reuters na koniec 2008 r. dwie polskie instytucje finansowe zainwestowały w ETF.

Struktura geograficzna podmiotów instytucjonalnych inwestujących w ETF

Źródło: www.etf.com.pl na podstawie danych Barclays Global Investors

Najpopularniejszym ETF wśród inwestorów instytucjonalnych w 2008 roku – biorąc pod uwagę kryterium liczbę instytucji, które ulokowały swoje aktywa w dany fundusz – okazał się posiadający ekspozycję na amerykański rynek akcji SPDR S&P 500, który był obecny w aktywach 1349 podmiotów, czyli w blisko połowie (46 proc.) analizowanych inwestorów instytucjonalnych. Ponad 800 podmiotów posiadało w swoich portfelach inwestycyjnych jednostki iShares MSCI EAFE Index Fund (dający ekspozycję na rynki akcji w Europie, Australii i Oceanii oraz na Dalekim Wschodzie) i iShares MSCI Emerging Markets Index Fund (posiadający ekspozycję na rynki akcji w krajach wschodzących). Trzy wyżej wymienione fundusze były równocześnie najpopularniejszymi ETF w końcu 2008 r. na świecie uwzględniając wartość zgromadzonych w nich aktywów (przez wszystkich inwestorów).

Najpopularniejsze ETF w portfelach inwestorów instytucjonalnych w 2008 roku	
ETF	Liczba inwestorów instytucjonalnych
SPDR S&P 500	1349
iShares MSCI EAFE Index Fund	887
iShares MSCI Emerging Markets Index Fund	862
iShares Russell 2000 Index Fund	706
Financial Select Sector SPDR Fund	693
iShares MSCI Japan Index Fund	646

PowerShares QQQ Trust	627
iShares S&P 500 Index Fund	474
S&P 400 MidCap SPDR	473
iShares FTSE/Xinhua China 25 Index Fund	469
Energy Select Sector SPDR Fund	461
iShares Russell 1000 Growth Index Fund	452
iShares MSCI Brazil Index Fund	444
iShares Russell 1000 Value Index Fund	401
DIAMONDS	399
iShares Russell 2000 Value Index Fund	377
iShares S&P SmallCap 600 Index Fund	371
iShares MSCI Taiwan Index Fund	368
iShares Russell 2000 Growth Index Fund	355
Vanguard Emerging Markets	348
Źródło: Barclays Global Investors	

Na podstawie raportu „*ETF Landscape. Annual Review of Institutional Users of ETFs in 2008*” przygotowanego przez Barclays Global Investors opracował

Tomasz Miziołek

www.etf.com.pl

Niniejsza analiza została przygotowana wyłącznie w celach informacyjnych. Zawarte niej treści stanowią wyraz osobistych poglądów autora i nie mają charakteru rekomendacji w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 r. (Dz. U. Nr 206, poz. 1715). Serwis etf.com.pl nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ewentualnych szkód wynikających z wykorzystania informacji zamieszczonych w raporcie.

Publikowanie niniejszej analizy w Internecie, prasie i innych mediach, w całości lub w części, wymaga pisemnej zgody autora serwisu etf.com.pl.
